

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: V. D.
státní příslušnost Ukrajina
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-77/LE-VL17-VL16-2020, ze dne 29. září 2020, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

- III. Ustanovenému zástupci žalobce **Mgr. Ladislavu Bártovi**, advokátovi se sídlem v Ostravě, Purkyňova 787/6, se přiznává odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč, které mu budou vyplaceny z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
2. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že Ukrajina je považována za bezpečnou zemi původu (s výjimkou poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou ruských separatistů) ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. K situaci na Ukrajině pak žalovaný mimo jiné uvedl, že civilní úřady udržují účinnou kontrolu nad bezpečnostními složkami s výjimkou území, které vláda nemá pod svou kontrolou. Ústava země garantuje základní práva a svobody a po pádu režimu prezidenta Janykovyče v roce 2014 přijala Ukrajina řadu ústavních reforem a zákonů vztahujících se k soudní moci, bezpečnostním složkám nebo policii. Některé nedostatky v oblasti lidských práv přetrvávají, nedochází zde však obecně a soustavně k pronásledování, k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či k trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě ozbrojeného konfliktu. Nelze sice vyloučit zneužití pravomoci ze strany konkrétních osob, nelze však hovořit o systémovém jevu. Různé domácí a mezinárodní lidskoprávní organizace obecně vykonávaly svoji činnost bez omezení. V Ústavě je zakotven institut veřejného ochránce práv a ode dne 27. 11. 2018 začal na Ukrajině fungovat Státní úřad pro vyšetřování, který má mimo jiné vyšetřovat trestné činy příslušníků vyšetřovacích orgánů. K osobě žalobce žalovaný uvedl, že pochází ze Zakarpatské oblasti, která je pod přímou kontrolou ukrajinské vlády, ve své vlasti neměl žádné konkrétní problémy se státními orgány své země, nebyl politicky aktivní a za jediný důvod bránící mu objektivně v návratu do vlasti označil osobní problémy spojené s podnikatelskými aktivitami a dluhy. Tyto žalobcem tvrzené problémy žalovaný považoval za azylově irelevantní (včetně obav z možného narukování do armády) a plně řešitelné za pomoci ukrajinského právního řádu. Podle žalovaného má žalobce v případě možných problémů dostatek ochranných prostředků v zemi původu, kdy se může obrátit jak na policii, tak využít pomoci Úřadu ombudsmana. Žalovaný uzavřel, že v případě žalobce lze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu ve smyslu zákona o azylu, přičemž žalobce neprokázal, že v jeho případě nelze Ukrajinu za takovou zemi považovat.
3. Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou doplnil prostřednictvím ustanoveného zástupce. V žalobě namítal nesprávné vyhodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu ve smyslu zákona o azylu. Podle žalobce žalovaný porušil § 2 odst. 1, § 3 a § 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu (zákonu číslo 500/2004 Sb.), neboť nezjistil všechny rozhodné okolnosti, nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci a nepřihlížel pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo. Dále žalovaný v odůvodnění rozhodnutí neuvedl

dostatečně, jakými úvahami byl veden při hodnocení podkladů, čímž porušil také § 68 odst. 3 správního řádu. Žalobce s odkazem na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 23/2013-19 namítl, že z pohledu aplikace § 16 odst. 2 zákona o azylu je třeba se zabývat otázkou, zda žadateli při návratu do země původu hrozí větší nebezpečí než při návratu jiných žadatelů o mezinárodní ochranu. Žalovaný se podle žalobce touto otázkou dostatečně nezabýval a nesprávně vyhodnotil, zda nehrozí, že s žalobcem nebude zacházeno hůře než s ostatními osobami, které by byly vráceny do dané „bezpečné země.“ Žalobce zdůraznil, že v případě návratu bude pronásledován soukromými osobami, které mu vyhrožují, a to jenom proto, že byl obětí podvodu tak, jak uvedl v pohovoru. Své tvrzení neměl jak dokázat, což vyplývá z logiky věci a ze zjevně omezených možností žadatele o mezinárodní ochranu omezeného na osobní svobodě. Podle žalobce není na Ukrajině zavedený účinný systém, který by odhaloval, stíhal a trestal jednání a jenž by chránil žalobce před ohrožením ze strany třetích osob. Ukrajina patří podle žalobce mezi nejzkorumpovanější státy, přičemž korupce a s tím spojená nefunkčnost veřejného sektoru je zvláště výrazná ve fungování ukrajinské policie, která svoji činnost plní jen zcela výběrově a v žádném případě ji není možné považovat za bezpečnostní sbor poskytující potřebný nestranný a alespoň zčásti efektivní přístup k potírání a předcházení kriminality. V této souvislosti poukázal žalobce na statistiku zveřejněnou bývalým ukrajinským ministrem vnitra v roce 2018 o počtu policistů a jiných státních zaměstnanců obviněných z korupce v posledních 2 letech. Za této situace považuje žalobce za logické, že se v případě ohrožení ani nepokoušel vyhledat pomoc u policie a jiných státních orgánů a raději z Ukrajiny utekl. Žalobce uvedl, že trvá na názoru, že může existovat natolik systematická neschopnost příslušných bezpečnostních složek konkrétního státu původu, že obecná možnost využití ochrany před svévolnou hrozbou vážné újmy ze strany soukromých subjektů se stává zcela iluzorní, přičemž právě stav policie a dalších bezpečnostních složek na Ukrajině je takto nedostatečný.

4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné a odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Vyjádřil přesvědčení, že jeho postup odpovídá všem zákonným normám i konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu.
5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). O žalobě rozhodl krajský soud v souladu s § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání; žalovaný s rozhodnutím bez jednání souhlasil a žalobce na dotaz krajského soudu, zda souhlasí s rozhodnutím bez jednání, ve stanovené 2 týdenní lhůtě nereagoval, proto se má podle § 51 odst. 1 (druhé věty) s. ř. s. za to, že je jeho souhlas s tímto postupem udělen (žalobce byl přitom o takovém procesním následku poučen).
6. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce požádal v České republice o udělení mezinárodní ochrany dne 1. 8. 2020 (žádost je datovaná 31. 7. 2020). K žádosti poskytl dne 6. 8. 2020 základní údaje, a uvedl mimo jiné, že je ukrajinské státní příslušnosti, narodil se v obci Danilovo v Zakarpatské oblasti, ve které bylo také jeho poslední místo bydliště ve vlasti. Nikdy nebyl členem politické strany ani politicky aktivní, Ukrajinu naposledy opustil 12. 7. 2020 a do České republiky přicestoval dne 18. 7. 2020 automobilem z Německa. V České republice byl od roku 2003 několikrát a obchodoval zde s automobily. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu označil osobní problém, který má na Ukrajině,

vyhrožují mu tam kvůli podnikání, trochu dluží nějaké peníze. Konkrétně uvedl, že koupil za půl milionu dolarů restauraci, prodejce mu však dal falešné doklady a restauraci koupili taky další lidé a od té doby jsou tam hádky. Prodávající zmizel. Dne 31. 8. 2020 proběhl se žalobcem pohovor, při kterém podle protokolu sdělil, že se rozhodl podat žádost o udělení mezinárodní ochrany poté, kdy jej zajistili a „dostal zákaz vstupu na dva roky, a to kvůli Covidu“. Dále uvedl, že celou rodinu, kterou má na Ukrajině, by sem chtěl časem dostat, protože na Ukrajině „nic není“. Zopakoval, že na Ukrajině má osobní problémy se soukromými osobami, které mu vyhrožují kvůli podnikání, dluží nějaké peníze. Koupil restauraci, prodejce mu dal falešné doklady, restauraci koupili taky další lidé. Od té doby jsou tam hádky a prodávající zmizel. Stalo se to na konci roku 2016 a problém nadále trvá. Ve vlasti taky dostal předvolánky, naposledy v roce 2018. Sloužil u vojsk MV. Na Ukrajině se vše řeší penězi. Součástí správního spisu jsou také informace odboru azylové a migrační politiky (OAMP) o hodnocení Ukrajiny jako bezpečné zemi původu ze srpna 2020 a o situaci v zemi (*Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby*) ze dne 25. 4. 2020, se kterými měl žalobce možnost se seznámit dne 14. 9. 2020. Při seznámení s podklady podle protokolu ze dne 14. 9. 2020 nenavrhl jejich doplnění a na dotaz žalovaného, zda chce ještě uvést nějaké skutečnosti nebo nové informace, které by měl vzít v úvahu při posouzení žádosti, uvedl „nemám nic“.

7. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí žalovaného správního orgánu o zamítnutí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany pro její zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2 zákona o azylu.
8. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
9. Podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se pro účely tohoto zákona rozumí bezpečnou zemí původu stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1) ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2) který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a, 3) který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4) který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
10. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu, ministerstvo vyhláškou stanoví seznam bezpečných zemí původu, bezpečných třetích zemí a evropských bezpečných třetích zemí. Seznamy zemí stanovené vyhláškou ministerstvo přezkoumá nejméně jedenkrát v kalendářním roce.

11. Podle § 2 vyhlášky číslo 328/2015 Sb. (bod 24) Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Ukrajinu, s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů.
12. Krajský soud úvodem konstatuje, že v napadeném rozhodnutí ani v postupu žalovaného správního orgánu předcházejícímu jeho vydání neshledal žádné procesní vady, které by měly za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí. Rozhodnutí je přezkoumatelné, jeho odůvodnění obsahuje veškeré povinné náležitosti stanovené v § 68 odst. 3 správního řádu, žalovaný si pro své rozhodnutí opatřil dostatek podkladů, včetně aktuálních zpráv o Ukrajině, tyto důkazy dostatečným způsobem vyhodnotil a vyšel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu.
13. K podstatě věci pak krajský soud uvádí, že v posuzované věci podal žádost o udělení mezinárodní ochrany žadatel pocházející z Ukrajiny, kterou Česká republika považuje podle § 2 vyhlášky číslo 328/2015 Sb. za bezpečnou zemi původu, a to s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů. Charakteristickým znakem řízení o udělení mezinárodní ochrany v případě bezpečných zemí původu oproti jiným obdobným azylovým řízením je zdůraznění důkazního břemene ve vztahu k žadatelům. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí presumuje, leží hlavní odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. To znamená, že žadatel musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2020, č. j. 6 Azs 67/2020-27 nebo ze dne 17. 6. 2020, č. j. 6 Azs 62/2020-27). Jinak řečeno, pokud se udělení mezinárodní ochrany domáhá žadatel ze země patřící mezi tzv. bezpečné země původu, což je taky případ žalobce, je úkolem žadatele přesvědčit příslušný správní orgán, že jeho mimořádný azylový příběh odůvodňuje věcné posouzení jeho žádosti ve smyslu § 12 až § 14b zákona o azylu.
14. Žalovaný podle přesvědčení krajského soudu postupoval ve shora nastavených mantinelech a s jeho závěry krajský soud souhlasí. Žalovaný předně vyhodnotil, že žalobce pochází z obce Danilo vo v Zakarpatské oblasti, která je pod kontrolou ukrajinské ústřední vlády a nejedná se tak o oblasti, které by nebyly podle § 2 vyhl. č. 328/2015 Sb. považovány za bezpečné. Proti uvedenému závěru žalobce v žalobě nebrojil. Bylo tak na žalobci, aby v souladu s § 16 odst. 2 zákona o azylu prokázal, že v jeho případě přesto Ukrajinu za bezpečnou zemi původu považovat nelze. Krajský soud sdílí závěr žalovaného, že žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na to, že Ukrajinu ve vztahu k jeho osobě nelze považovat za bezpečnou zemi původu, resp. žalobcem tvrzené skutečnosti takový závěr neodůvodňují. Žalobce jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu označil toliko osobní problémy se soukromými osobami, které se mají týkat jeho podnikání, resp. dluhů.
15. Podle ustálené judikatury správních soudů sice není vyloučeno, aby původcem pronásledování ve smyslu zákona o azylu byl také nestátní původce, žadatel se však v těchto případech musí obrátit se žádostí o pomoc nejprve na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. Žalobce v žalobě (jejím doplnění ze dne 3. 11. 2020) uvedl, že se ani

nepokoušel vyhledat pomoc u policie a jiných státních orgánů a raději utekl. Jeho námitky ohledně systémových nedostatků ukrajinského bezpečnostního systému přitom neobstojí. Žalovaný na podkladě aktuálních zpráv o Ukrajině uzavřel, že žalobce má dostatek právních prostředků země svého původu, kdy se může obrátit na policii nebo využít pomoc Úřadu ombudsmana. Uvedené závěry žalobce v řízení relevantním způsobem nevyvrátil, přičemž k jejich zpochybnění rozhodně nepostačí obecné a nedoložené konstatování o tom, že Ukrajina patří mezi nejzkorumpovanější státy, o výběrové činnosti policie, ani statistické počty obviněných příslušníků policie a státních úředníků z korupce z roku 2018 (o mezinárodní ochraně žalobce bylo přitom rozhodováno až ve druhé polovině roku 2020).

16. Nutno dodat, že ve vztahu k Ukrajině Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že se nejedná o zemi, v níž by příslušné orgány nebyly schopny či ochotny poskytovat účinnou ochranu před pronásledováním způsobeným nestátními subjekty (srov. např. usnesení ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016 – 31, nebo ze dne 2. 7. 2020, č. j. 4 Azs 76/2020 – 35). V řízení nebyla tvrzena, natož prokázána, žádná nová konkrétní skutečnost, která by přesvědčila krajský soud, aby se od uvedených judikturních závěrů odchýlil. Nebyl tak zjištěn skutkový stav, při kterém by bylo možno pro účely rozhodování o udělení mezinárodní ochrany akceptovat, že se žalobce při tvrzeném ohrožení ze strany soukromých osob neobrátil nejprve s žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu.
17. Krajský soud uzavírá, že rozhodnutí žalovaného v konfrontaci se žalobními body obstálo, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
18. V souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, protože žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.
19. Žalobci byl usnesením krajského soudu ze dne 26. 10. 2020 ustanoven k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce z řad advokátů Mgr. Ladislav Bárta, jehož odměnu a hotové výdaje hradí podle uvedeného zákonného ustanovení stát. Krajský soud ve třetím výroku přiznal zástupci žalobce odměnu za zastupování žalobce v tomto řízení ve výši určené podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za dva úkony právní služby (1.- první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a 2. - doplnění žaloby) po 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodu 5 téže vyhlášky. Dále krajský soud přiznal zástupci žalobce paušální náhradu hotových výdajů za uvedené dva úkony ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč budou zástupci žalobce vyplaceny z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
20. V posledním výroku rozhodl krajský soud o tom, že Česká republika právo na náhradu nákladů řízení nemá, protože žalobce splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků (což již bylo zohledněno při rozhodování o ustanovení zástupce) a

žalovaný byl v řízení úspěšný, protože ani jednomu z nich nelze podle § 60 odst. 4 s. ř. s. uložit povinnost k náhradě nákladů řízení placených státem.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 18. února 2021

JUDr. Martin Láníček
samosoudce